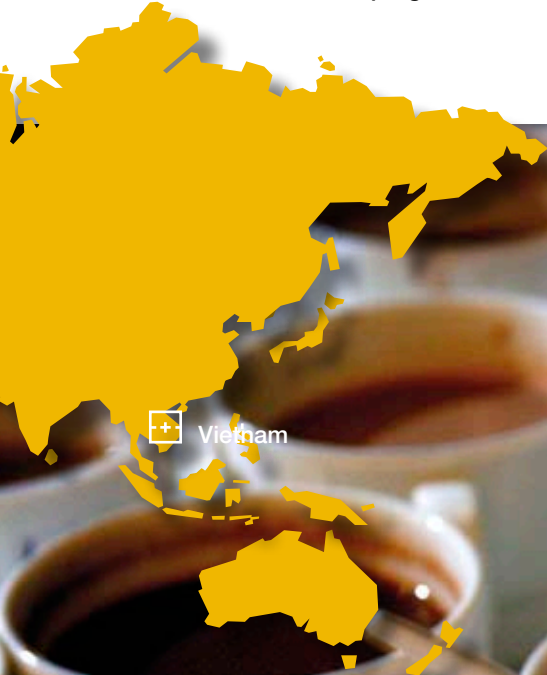

Når kakao er fremtiden

Kraner rager op i luften, der er drøn på trafikken, og på gaden myldrer folk med mobiltelefoner i hænderne. Vi er i Vietnams hovedstad Ho Chi Minh City. En storby, der rummer næsten lige så mange indbyggere som hele Danmarks befolkning. Men efter et par timer i bil ud af byen, ser Vietnam helt anderledes ud: rismarker, oksekærrer og små, fattige landsbyer. WWF Verdensnaturfondens Lasse Juul-Olsen tog ud på landet i Vietnam for at sætte et nyt WWF-projekt i gang, hvor løsningen hedder kakao.

Af Lasse Juul-Olsen, programleder for Mekong WWF

+

Vietnam

En god kop

Den søde kakao kan give bønderne i Sydvietnam en ordentlig indtægt, så de ikke er tvunget til at fælde træer i nationalparker.

Det er sparsomt med natur i Ho Chi Minh City, hvor jeg lander, og tanken om, at der blot 100 kilometer væk er en frodig regnskov med elefanter, tigre og næsehorn, virker utænkelig. Ikke desto mindre oplever jeg det med egne øjne efter en biltur på tre timer til Cat Tien nationalparken nord for Vietnams største by.

Jeg er i et af de rigeste lande i verden, når det gælder mangfoldighed af natur. Vietnam er hjem for mere end 12.000 forskellige plantearter og 7.000 dyrearter, og der bliver hele tiden opdaget nye arter. Når et land rummer så enestående natur, kræver det også en særlig beskyttelse. Den galoperende udvikling har sat sine tydelige spor på naturen i Vietnam, der kæmper mod forurening, skovfældning og illegal handel med planter og dyr.

I og for sig har den vietnamesiske regering gjort sit for at frede naturområder og oprette nationalparker, men alligevel er naturen under pres. En ting er at oprette en nationalpark, men hvis de lokale i området er så fattige, at de er nødsaget til at fælde træer fra parken eller jage dyrene, så gavner det hverken naturen eller befolkningen, at området hedder en nationalpark. Der skal andre løsninger på bane, hvis Vietnams rige natur skal overleve, og det er sådan en løsning, jeg skal være med til at få sat i værk.

Udpint jord over for frodig skov

En af de nationalparker, hvor de lokale bønder har fældet træer, er Cat Tien, der ligger i et af de frodigste naturområder i Sydvietnam. Elefanter, tigre, vildokser, næsehorn og et hav af fugle lever på de 71.920 hektar skov og vådområder, som nationalparken dækker. Bondefamilierne, der bor omkring nationalparken, har dog ofte ikke andre muligheder end at tære på nationalparkens rige naturressourcer, hvis høsten slår fejl.

De fattige, små landsbyer rundt om Cat Tien nationalparken står i skærende kontrast til den eksplosive udvikling, jeg oplevede i Ho Chi Minh City og den generelle økonomiske vækst, som Vietnam har oplevet i de senere år. Desværre har de færreste bønder fået del i væksten. For at sikre en indkomst har bønderne måtte ty til en ikke just bæredygtig dyrkningsmetode. Et jordlod er blevet opdyrket, indtil al næringen er suget ud af jorden, så er skov blevet brændt af på et nyt stykke land, og bønderne har opdyrket det i 2-3 år, til det også ligger ufrugtbar hen.

Nationalparken har sat en stopper for bøndernes afbrænding af skov i området, så nu kan de kun dyrke det samme stykke jord igen og igen. Det resulterer i en udpint jord, der skal tilføres mere og mere kunstgødning. En ond cirkel, hvor bønderne bruger store summer på kunstgødning og får mindre og mindre udbytte af deres høst. Imens står nationalparkens frodige jord og lokker.

Kakao kan hjælpe

Tanken er nærliggende 'Hvad nu hvis de fattige bønder fik nye muligheder for at tjene penge, så de ikke var afhængige af at fælde skov til marker?'. Og det er netop nye muligheder, som WWF nu skal samarbejde med bønderne om at skabe. Min kollega i WWF i Vietnam, Richard McNally, understreger, at det er afgørende at samarbejde med lokalbefolkningen for at løse problemet med den illegale skovfældning.

"Vi vil arbejde med og ikke mod lokalbefolkningen. Vi skal finde måder, hvorpå vi kan bidrage til, at lokalbefolkningen får bedre levevilkår, samtidig med at nationalparkerne beskyttes", fortæller Richard McNally mig, mens vi er på vej mod en af landsbyerne.

Da vi ankommer til landsbyen, ser jeg en af udfordringerne for vores nye projekt. Marker med cashewnødder omkranser de små huse. Der er blevet satset stort på den velsmagende nød i vietnamesisk landbrug, og kilometervis af jord er blevet ryddet til cashewmarker. Det har dog ikke givet en god indtjening til bønderne, for priserne på verdensmarkedet er raslet ned, og markerne ligger udpint hen, da nødderne gør jorden sur. Hvis bønderne omkring nationalparken skal have en større indtægt, må den hårde nød dele pladsen med den søde kakao – det er kernen i det nye WWF-projekt.

Lasse Juul-Olsen

har arbejdet med miljø- og udviklingsprojekter siden han blev færdig som antropolog i 2001. Han har ansvaret for WWF Verdensnaturfondens projekter i Vietnam, Laos, Cambodja og Thailand, hvor WWF arbejder for at sikre naturen og samtidig skabe nye muligheder for den fattige lokalbefolkning.

” I årevis har det været bøndernes behov for mere jord til landbrug, der har truet nationalparken, men nu kan den rigtige form for landbrug blive en del af løsningen, så naturen får fred.

Kakao er nemlig en afgrøde, der kan give bønderne en langt bedre pris end cashew-nødderne, og samtidig er den mere skånsom ved naturen. En anden afgørende fordel er, at kakao kan dyrkes på den jord, som bønderne allerede har ryddet til at dyrke nødder, så der ikke skal fældes mere skov. Hvis bønderne både dyrker cashew og kakao på deres jord, bliver den enkelte familie mindre afhængig af én afgrøde, så risikoen ved markedets prisfald og fejlslagen høst bliver langt mindre. I årevis har det været bøndernes behov for mere jord til landbrug, der har truet nationalparken, men nu kan den rigtige form for landbrug blive en del af løsningen, så naturen får fred.

“Landbrug er en af de største trusler mod nationalparker, men kan samtidig fungere som et bolværk, så de lokale ikke trænger ind i de fredede områder”, fortæller Richard McNally.

I nationalparken er man også meget begejstret for kakao-projektet.

FOTO: Elisabeth Kamf / WWF Canon

WWF's nye projekt i Vietnam skal sætte en stopper for skovrydningen.

“Jeg er overbevist om, at det vil reducere antallet af fattige, der af nød tvinges til at fælde træ illegalt i nationalparken, gå på jagt eller opdyrke jorden i parken”, siger Cat Tiens nationalparkdirektør Tran Van Thanh, der er glad for, at beboerne omkring nationalparken er inddraget i det nye WWF-projekt. Jeg vender fortrøstningsfuld hjem til Danmark. Mødet med både Tran Van Thanh, Richard McNally og de lokale bønder har overbevist mig om, at det her er starten på et projekt, der vil gavne både mennesker og dyr i Vietnam.

Klimaforandringer truer Vietnam

En undersøgelse fra Verdensbanken i 2007 peger på Vietnam som et af de mest sårbare lande i verden, når det kommer til klimaforandringer. Hvis vandstanden stiger en meter vil store dele af Mekong-deltaet blive oversvømmet, og dermed vil det område, der har gjort Vietnam til en af verdens største eksportører af ris, forsvinde. I det nye projekt ved Cat Tien nationalparken forsøger WWF at bremse de negative konsekvenser af klimaforandringerne i området. En af løsningerne er at dyrke flere forskellige slags afgrøder, som er mere modstandsdygtige over for ekstreme vejrforhold.

Vietnam og den globale handel

Flere store internationale virksomheder er begyndt at være interesserede i at købe bæredygtige landbrugsprodukter som fx kakao. Små producenter, som bønderne omkring Cat Tien nationalparken i Vietnam, har dog svært ved at blive bæredygtighedscertificeret, da det ofte er en både en dyr og besværlig proces. WWF arbejder derfor på at gøre det nemmere for små producenter, der dyrker deres afgrøder bæredygtigt, at blive certificeret. Det vil hjælpe bønderne til at få en bedre pris på det globale marked.

Hvis du gerne vil støtte WWF Verdensnaturfondens projekter i Vietnam, kan du vælge at blive sponsor for et af de tre programmer: SOS Tiger, SOS Elefant eller Red Regnskoven. Læs mere på: www.wwf.dk/sponsor